

Gépi adatfeldolgozás alkalmazása a névtudományban

A tudományos adatfeldolgozás jól ismert segédeszköze a lyukkártyás rendszer. Ennek nyelvészeti alkalmazásáról KELEMEN JÓZSEF összefoglaló cikke számolt be (NyK LXVIII, 343-79.). PAPP FERENC az ÉrtSz. lyukkártyarendszerű feldolgozásáról adott leírást (Nyr. LXXXVIII, 457-64.). Dolgozatomban ennek a módszernek névtudományi alkalmazására vonatkozó kísérletemről szeretnék beszámolni. A kísérlet a doktori értekezésemmel függ össze. 13 210 adatban vizsgáltam meg a XV. századi női neveket Magyarországon. Ebből 373-at vittem át kártyára, tehát az egész anyag 2,8%-át. Célom *nem* a teljes anyagra vonatkozó következtetések levonása volt, — ehhez ez a vizsgált adatmennyiség kevés. A személynevek Holerith-rendszerű feldolgozásának lehetőségeire kívántam tapasztalatokat gyűjteni. A háromszázhetvenhárom adat egyetlen földrajzi egységről, Sopron városából származik. Az anyagban ez volt a legnagyobb egységes jellegű adatscsoport.

Természetesen az adatokat eredetileg kézzel gyűjtöttem össze, cédulákra. Ezek a cédulák az illető személy keresztnévét, ha rendelkezésre állott, akkor a szülők, a férj és a testvérek nevét, foglalkozását tartalmazták, továbbá a forrás jelét, az évszámot, néhol az oklevél kiadási helyét és a levéltári jelzetet is. A cédulák információinak alapján készültek a kártyák.

A lyukkártyákra történő átvitel során négyféle információt különböztethettem meg.

1. Csak a cédulákon szereplő információk, amelyeket a kártyára nem vittünk át.
2. Csak a lyukkártyákon szereplő információk, amelyek a cédulákról hiányoztak.
3. Mindkét helyen szereplő közlemények.
4. Egyik helyen sem szereplő közlemények.

A gyakorlati felhasználás érdekében arra kellett törekednem, hogy az 1. és 4. típusú információk számát lehetőség szerint csökkentsem. Teljesen nem lehetett elkerülni az előfordulásukat. A cédulákon ugyanis — mint már utaltam rá — feltüntettem az illető személy családtagjainak (férjének, szüleinek, testvéreinek stb.) nevét, továbbá az okleveles anyagnál az oklevél kiadási helyét és pontos keltezését. Ezek azonban annyira eltérő jellegűek, hogy csak szövegszerű lyukasztással kódolhattuk volna őket. Ez túlságosan sok és változó hosszúságú helyet igényelt volna. Statisztikus következtetések levonására pedig ezek az információk amúgy sem alkalmasak.

A 2. csoportba tartozó információk részben közvetlenül a névalakból voltak leolvashatók (hangrend, szótagszám stb.), részben az említett doktori

értekezésem alapján állapíthattam meg. (Oda pedig a megfelelő szakirodalom alapján kerültek.)

Így tehát a kártyák tartalma bizonyos információk tekintetében többet, másokban pedig kevesebbet mond, mint a cédulák. Előfordulnak olyan kérdések is, amelyeknek megválaszolására sem a kártyák, sem a cédulák nem kielégítőek. Ennek oka lehet a forrás hiányossága, vagy valamely nyelvészeti-legal meg nem oldott feladat (pl. a név eredete stb.).

A lyukkártyák — formájuknál fogva —, éppen az elhanyagolások révén használhatóbbak, egységesebbek, gépi feldolgozásra alkalmasabbak a kézírásos céduláknál.

A következő kártyatervet alkalmaztuk:

- 1.—12.: az illető személynév lyukkombinációk segítségével történő betű szerinti leírása.
- 13.—15.: üres.
- 16.—18.: a név sorszáma; ez a doktori értekezésben szereplő sorszám, vagyis az ábécé szerint felsorolt névanyagra vonatkozik.
- 19.—20.: a névváltozat sorszáma, szintén a doktori értekezésben előforduló sorszám.
- 21.—22.: a helyesírási változat sorszáma, — ugyancsak a doktori értekezésem alapján.
- 23.: szótagszám.
- 24.: betűszám.
- 25.: hangrend: 1.: mély; 2.: magas; 3.: vegyes.
- 26.—29.: előfordulási szám, — ha valamelyik helyiérték nem fordult elő, akkor oda 0 helypótló került.
- 30.—32.: az adatokat tartalmazó forrás sorszáma (a doktori értekezésem felsorolása szerint). Ebben a pozícióba most mindig 006 került, mert HÁZI „Sopron szabad királyi város története” c. munkája, amelyből a kártyákra átvitt adatok származnak, az értekezésben hatos sorszámon fordult elő. (A források rendezése a bennük foglalt adatok száma szerint történt.)
- 33.—36.: lapszám.
- 37.—40.: évszám. — Ebben a munkában elegendő lett volna két oszlop alkalmazása, hiszen csak egyetlen évszázadra vonatkoznak az adatok, azonban ez már kevés lesz akkor, ha a feldolgozást kiterjesztjük más évszázadokra is.
- 41.—43.: társadalmi helyzet.
 - 41.: 1: nemes; 2: nem-nemes; 3: polgár.
 - 42.: ha 41.1 volt, akkor
 - 1: főnemes; 2: értelmiségi; 3: köznemes; 4: érseki nemes; 5: miles rokona
 - ha 41.2 volt, akkor
 - 1: paraszt; 2: nemesből lett nem-nemes
 - ha 41.3 volt, akkor
 - 1: szabó; 2: pék; 3: szűcs; 4: ügyvéd; 5: aranyműves; 6: bognár; 7: molnár; 8: bíró; 9: mészáros; 10: szatócs; 11: pék és nemes lánya; 12: fürdős; 13: suszter; 14: szekeres; 15: ötvös; 16: szőlőtulajdonos; 17: bódés; 18: kőműves; 19: elöljáró; 20: nyerges; 21: puskaműves; 22: kereskedő; 23: patikus; 24: vámos; 25: bérlő;

- 26: kóhordó; 27: kötélgyártó; 28: institor; 29: ónedénygyártó;
30: varga; 31: nótárius; 32: fűszeres; 33: forintverő; 34: zsidó.
- 43.: ha 41.—42. 11 volt, akkor
1: királynő; 2: hercegnő; 3: bán; 4: nádor; 5: vajda; 6: püspök;
7: comes, -rokona.
ha 41.—42. 12 volt, akkor
1: magister; 2: literátus; 3: ügyvéd; 4: apáca; 5: pap rokona;
ha 41.—42. 13; 14, vagy 15 volt, akkor 0.
ha 41.—42. 21 volt, akkor
1: szolgál; 2: jobbjágy vagy földműves; 3: zsellér rokona;
ha 41.—42. 22 volt, akkor 0;
ha 41. 3 volt, akkor 42.—43.-at együttesen lyukasztottuk. Például
315 jelentése: polgár, foglalkozását tekintve ötvös. Az egyjegyű
sorszámok elé helypótló 0 került a 42. oszlopba. Így 301 jelen-
tése: polgár, foglalkozását tekintve szabó.
- 44.: családi helyzet: 1: nő; 2: férfi; 3: özvegy; 4: férjes asszony; 5:
leány; 6: a forrásból nem derült ki.
- 45.: külföldi uralkodó-családokban előfordult-e ez a név?
1: igen; 2: nem.
- 46.: a magyar uralkodó-családokban előfordult-e ez a név?
1: igen; 2: nem.
- 47.: a XV. század előtt előfordult-e ez a név?
1: igen; 2: nem.
- 48.: a XV. század után előfordult-e ez a név?
1: igen; 2: nem.
- 49.—52.: a név fajtája:
49.: 1: eredeti; 2: tükör; 3: átvett; 4: változtatás nélkül átvett; 5: vál-
toztatással átvett.
50.: a változtatás módja:
1: rövidítés; 2: toldalékolás; 3: rövidítés és toldalékolás.
51.: a toldalékolás vagy rövidülés hány hangon ment végbe?
Így például ebben a pozícióban a 3 azt jelenti, hogy a teljes
névalak három hanggal lett hosszabb vagy rövidebb.
- 52.: a toldalék, — ha 51.1 volt, akkor
1: i; 2: a; 3: e; 4: o
ha 51. 2 volt, akkor
1: ki; 2: ci; 3: ko; 4: ca; 5: co
ha 51. 3 volt, akkor
1: ki; 2: ci; 3: ko; 4: ca; 5: co; 6: ka
- 53.—56.: a név eredete:
53.—54.: 1: latin; 2: szláv; 3: német; 4: görög; 5: héber; 6: francia; 7: spanyol;
8: olasz; 9: ismeretlen; 10: török; 11: eredeti.
(10-en aluli sorszámnál helypótló 0-kat lyukasztottunk.)
- 55.—56.: közvetítő nyelvek:
55.: az eredetit elsőként átvevő nyelv: 1: latin; 2: szláv; 3: német;
4: görög; 5: héber; 6: francia; 7: spanyol; 8: olasz;
56.: a magyarnak átadó nyelv: 1: latin; 2: szláv; 3: német; 4: görög;
5: héber; 6: francia; 7: spanyol; 8: olasz.
- 57.—58.: hány forrás említi a név előfordulását? — A teljes gyűjtött anyagra
vonatkozó információ.

A Holerith-kártya nyolcvan oszlopából tehát huszonkettő felhasználatlan maradt. Ezeket az oszlopokat a későbbiekben adódó szempontok szerint ki lehet lyukasztani.

A legtöbb pozícióban előfordult, hogy az egyes adatoknál kevesebb oszlopra volt szükség, mint amennyi a rendelkezésre állott. Ilyenkor értelemszerűen a felesleges oszlopokhoz helypótló 0 került. Ügyelni kellett természetesen arra, hogy a helyi érték meg ne változzék. A kártya szélére a lyukasztás során felkerült a szöveg betűírással is, valamint az egyes oszlopokba lyukasztott számok arab számjegyekben kifejezve. Ez az áttekintést nagy mértékben megkönnyítette.

A most ismertetett kártyaterv szerint kódolt adatok kezelése az egyöntetűség miatt előnyösebb, mint a cédulaké. A nagyobb mennyiségű adat feldolgozásánál szükségszerűen felvetődik a gépek alkalmazásának igénye. A kártyák erre kiválóan alkalmasak. A következőkben szeretnék néhány alkalmazási lehetőséget bemutatni.

1. Rendezés.

A) Rendezőgép segítségével a 16.—18. oszlopok szerint lehetett elvégezni ezt a feladatot. Először a 16. oszlop szerint válogattuk szét a kártyákat tíz felé, a lehetséges számok alapján (a tizedik jegy a 0). Ezután az egyes csoportokat a 17. oszlop szerint válogattuk szét, közben ügyelve, hogy az előző oszlop rendjét meg ne bontsuk. Végül hasonlóképpen a 18. oszlop alapján történt a sorbaállítás. — Ez tehát egy már elkészített ábécé-rend visszaállítását jelentette. Hosszadalmasabb feladat, de megoldható az ábécé szerinti rendezés az első tizenkét oszlopban található felírás segítségével is.

B) Az adatok előfordulási gyakorisága szerint a 27.—29. oszlopban található számok alapján rendezhetők az adatok az előzőkben leírt eljárás segítségével.

C) Az évszám szerint történő sorbaállítást a 39.—40. oszlop adata alapján végeztük. Egy évszázadon belül nyilván felesleges lett volna a megelőző két oszlop vizsgálata.

Ezeket a rendezési feladatokat 373 adatnál meglehetősen rövid idő alatt, a dolgozatomban szereplő 13 210 adatnál belátható idő felhasználásával kézzel is el tudtam végezni. Nagyobb mennyiségű adatnál a kézi rendezés már csaknem lehetetlen. A gépi megvalósítás sokkal kevésbé fárasztó, kevesebb hiba-lehetőséget rejt magában és főképpen sokkal gyorsabb még ennél a kisszámú adatnál is.

2. A rendezéssel kapcsolatban a berendezésen található számláló készülék segítségével mennyiségi összefüggések is feltárhatók.

Két szempontból rendezve:

A) Hangrend és szótagszám szerint (vagyis a 25. és a 23. oszlop szerint):

Először különválasztottuk a kártyákat a 25. oszlop szerint, aztán az egyes csoportok 23. oszlop szerinti rendezése következett.

Ebből a táblázatból rögtön leolvasható, hogy a vizsgált adatok között egrikkábbak a magas hangrendű nevek és az öt és egyszótagúak. Ötnél több szótagú név nem fordult elő. Legtöbb a vegyes hangrendű név. Ezek között is a négy- és kétszótagúak a leggyakoribbak.

B) Hangrend és betűszám szerint (vagyis a 25. és a 24. oszlop szerint):

Először ismét a 25. oszlop szerint választottuk háromfelé a kártyákat, majd ezeket külön-külön a 24. oszlop szerint tízfelé osztottuk. — A tízest ezúttal természetesen 0-val kellett jelölnöm a kártyán, mert a betűk számára

1. táblázat

Hangrend (25. oszlop)	Szótagszám (2. oszlop)					Összesen
	1	2	3	4	5	
mély (1)	4	114	33	—	—	151
magas (2)	—	—	5	—	—	5
vegyes (3)	—	89	35	90	3	217
Összesen	4	203	73	90	3	373

csak egyetlen oszlopot hagyott a kártyaterv. Félreértés ebből nem származhatott, hiszen nulla betűszámú, vagyis betűt nem tartalmazó adatom nyilván nem lehetett.

2. táblázat

Hangrend (25. oszlop)	Betűszám (24. oszlop)								Összesen
	3	4	5	6	7	8	9	10	
mély (1)	4	73	11	24	37	2	—	—	151
magas (2)	—	—	—	—	—	5	—	—	5
vegyes (3)	—	—	14	30	59	45	57	12	217
Összesen:	4	73	25	54	96	52	57	12	373

Az előző táblázattal mutat némi rokonságot az adatok eloszlása, de itt jobban széthúzódik a kép; többféle betűszám valósult meg, mint amennyi szótagszám. — Ez érthető, hiszen azonos szótagszám többféle betűszámra ad lehetőséget. Pl.: *Margareta* — *Margaretha*. Azonos betűszám azonban csak kivételes esetben ad különböző szótagszámot. Erre példa az *Ann* és az *Ada* név. Leggyakoribb a vizsgált névanyagban a hét betűből álló; a mélyhangúak közt azonban nem a hét, hanem a négy betűből álló. A magashangúak közt csak nyolc betűs van.

Három szempont szerint rendezve:

A. Időszak, hangrend és szótagszám szerint (vagyis a 39.—40., a 25. — és a 23. oszlop alapján):

Semmitmondók lettek volna az egyes évekre vonatkozó eloszlások. Ennek oka egyrészt az, hogy a források rendszerint nem közlik a névadás évét, másrészt a névdivat változása hihetően nem évenként történt. Ezért csak a század két részét hasonlítottuk össze; az 1458 előtti és utáni korzakot. Ez az esztendő, Mátyás király uralomrajutásának éve, döntő fordulatot jelentett a XV. századi Magyarország életében.

3. táblázat

1400—1457

Hangrend (25. oszlop)	Szótagszám (23. oszlop)					Összesen
	1	2	3	4	5	
mély (1)	4	65	17	—	—	86
magas (2)	—	—	3	—	—	3
vegyes (3)	—	51	16	34	1	102
Összesen	4	116	36	34	1	191

1458—1499

4. táblázat

Hangrend (25. oszlop)	Szótagszám (23. oszlop)					Összesen
	1	2	3	4	5	
mély (1)	—	49	16	—	—	65
magas (2)	—	—	2	—	—	2
vegyes (3)	—	38	19	56	2	115
Összesen:	—	87	37	56	2	182

B. Időszak—hangrend- és betűszám szerint (vagyis a 39.—40., 25. — és 24. oszlop alapján):

5. táblázat

1400—1457

Hangrend (25. oszlop)	Betűszám (24. oszlop)								Összesen
	3	4	5	6	7	8	9	10	
mély (1)	4	40	4	17	19	2	—	—	86
magas (2)	—	—	—	—	—	3	—	—	3
vegyes (3)	—	—	8	24	31	15	20	4	102
Összesen:	4	40	12	41	50	20	20	4	191

6. táblázat

1458—1499

Hangrend (25. oszlop)	Betűszám (24. oszlop)								Összesen
	3	4	5	6	7	8	9	10	
mély (1)	—	33	7	7	18	—	—	—	65
magas (2)	—	—	—	—	—	2	—	—	2
vegyes (3)	—	—	6	6	28	30	37	8	115
Összesen:	—	33	13	13	46	32	37	8	182

A táblázatokból leszűrhető, hogy a mélyhangú névalakok többet fordultak elő a század első részében, mint a másodikban, a vegyes hangrendűekből valamivel több található a század második részében. A század első részén némileg nagyobb a változatosság; ez az egyszótagú, mély hangrendű neveknek található alakoknak (mind a négy *Ann*) köszönhető. — Feltűnően nagy a kétszótagú, mély hangrendű nevek száma a század első részében (hatvanöt a későbbi negyvenkilencel szemben). — Tehát igen gyakori volt az *Anna* és az *Affra* név. Ugyancsak sok a kétszótagú, vegyes hangrendű változat (ötvenegy a rákövetkező harmincnyolc helyett). Gyakori volt ugyanis ezidőtájt a *Kathrey*, *Kathrei*, *Kathrein*, *Margreth*, *Margreth*, *Margrett* elnevezés. A három- és ötszótagú nevek vannak kevesebben ebben az időszakban. Ezek a legtöbbször becézett változatok voltak.

Betűszámokban is a század elején nagyobb a változatosság. Ezt ugyancsak az *Ann* név előfordulásai okozzák. Feltűnő, hogy a század első részében a négybetűs, mély hangrendű nevek aránylag nagyobb számban fordultak elő, mint a második részén (negyven a későbbi harminchárommal szemben). — Ez az észrevétel az *Anna* név gyakoriságára utal. — Hasonlóképpen a vegyes hangrendűek között az öt-, hat- és hétbetűsök nagyobb számban fordulnak elő. Az *Agnes*, *Martha*, *Kathrei* gyakrabban szerepelt a század elején, mint a második részében. — Úgy látszik, a korábbi időszakban szívesebben használták a több betűből álló, vagyis „hosszabban” leírt névformákat. Ha ezt a következtetést összevetjük az előzővel, hogy ez idő tájt a kétszótagos neveket kedvelték, arra jutunk, hogy bizonyára helyesírási eltérés okozza a betűszámok megnövekedését a század elején.

Négy szempont szerint rendezve:

A) Hangrend és társadalmi helyzet szerint (vagyis a 25. és 41., 42., 43. oszlop alapján):

Először az előző táblázatoknál követett módszerhez hasonlóan a hangrend, vagyis a 25. oszlop közleménye szerint választottuk szét az anyagot. Ezután a három csoportot külön-külön osztályoztuk a 41. oszlop szerint ismét három részre. Ezután választottuk külön a 42. oszlop információja alapján a már szétbontott kártyákat. A kártyatervben közölt lehetőségek közül ebben a forrásban csak a 0-tól 3-ig tartó számértékek valósultak meg, ezért a táblázaton már csak ezek szerepelnek. (Ez annyit jelent, hogy a nemesek közül csak főnemesek, értelmiségiek és köznemesek, a polgárok között pedig csak szabók, pékek, szűcsök, ügyvédek, aranyművesek, bognárok, molnárok, bírók, mészárosok nőrokonait említi ez a forrás. (Ebben a négy lehetőségben a 43. oszlop szerint újabb tízféle változat adódott. 7. táblázat.)

B) Szótagszám és társadalmi helyzet szerint (vagyis a 23. és 41., 42., 43. oszlop alapján):

A rendezés az előzőhöz hasonlóan történt, csakhogy most előbb a szótagszám szerint kellett szétválasztani az anyagot. Itt ötféle lehetőség valósult meg. (8. táblázat.)

C) Betűszám és társadalmi helyzet szerint (vagyis a 24. és 41., 42., 43. oszlop alapján):

Itt először betűszám szerint választottuk szét a kártyákat nyolcfelé. Háromtól tízig terjedt a megvalósult lehetőségek száma. A tízest nullával jelölte a kártya. (9. táblázat.)

A hetedik, nyolcadik és kilencedik táblázat mindegyikében feltűnő, hogy 42/0-nál van a legtöbb adat, méghozzá a 43/0 oszlopban és 41/3-nál.

Ez annyit jelent, hogy a legnagyobb számban a polgári nevek szerepeltek. (Ezt jelentette a 41/3.) — Ezek között is többnyire közelebbi megjelölés nélküli adatok fordultak elő. (Erre vall a 42/0 és a 43/0 jelzet.) — A név viselőjének közelebbi társadalmi helyzetére a teljes anyagban is aránylag ritka az utalás. A polgári nevek nagy száma érthető ennél a Sopron városából származó adatgyűjteménynél, mert hiszen a XV. században Sopron városában többségében polgári személyek éltek. — A polgárok után a legtöbb a köznemesi személy ebben a vizsgált mintában. Jelük a kártyaterv szerint 41/1, 42/3; 43/0. — A városlakók egy része ez idő tájt valóban nemesi személyek közül került ki. — 41/2-nél található a legkevesebb adat, tehát a nem-nemesi személyeknél. Ez a XV. századi valóságnak *nem* megfelelő, legfeljebb a nem-nemesi személyek társadalmi szerepére, jelentőségére világít reá.

A táblázat azt mutatja, hogy a közelebbi megjelölés nélküli polgári nevek között is legtöbb a vegyes, majd a mély hangrendű név. A hét, majd négy- és háromszótagú és a hét, majd négy- és nyolc, majd hat, illetve kilenc betűből álló alakok a legelterjedtebbek. — Ez megegyezést mutat a megelőző táblázatokkal. Érthető, hiszen a teljes névanyag sajátosságait ebben a mintában a névanyag tetemes részét alkotó közelebbi megjelölés nélküli polgári személyek nevei adják.

A köznemesi személyek nevei is legnagyobb részt vegyes hangrendűek, bár a teljes vizsgált anyagtól eltérően aránylag sok a mély hangrendű név közöttük. — Jellemző még a köznemesi nevekre a *négyszótagos* változatok nagy aránya, továbbá a *kilenc-, tíz-, négy- és hétbetűs* adatok. — Ezek szerint a köznemesi körök a polgárokénál általában hosszabb neveket kedvelték.

Természetesen ebből a kicsiny anyagból messzemenő következtetések *nem* vonhatók le. — Céлом — mint előljáróban már említettem —, nem is ez volt, hanem a lyukkártyás feldolgozás adta lehetőségek tanulmányozása a névtudomány területén.

A gépi adatfeldolgozás legfőbb előnyei:

1. Nagy anyag válhat kezelhetővé.
2. Kevesebb a hibalehetőség, mint a kézi feldolgozásnál.
3. Gyorsabb a munka. Ennél a dolgozatnál tovább tartott a gépről lejegyezni a számokat, mint maga a rendezés és számlálás elvégzése.
4. Gazdaságosabban elvégezhető. A kimerítően egyhangú és hosszadalmas kézi feldolgozás elkerülésével értékes energia szabadul fel az emberhez méltó gondolkodás számára.

Ezekről a kérdésekről részletesen szólt KELEMEN JÓZSEF idézett cikkében.

A felsorolt eljárások korántsem merítettek ki minden lehetőséget. Pl. a betűszámoknak a hangok számának függvényében történő vizsgálata vagy a szótagszám függvényében szótagtípus (nyílt-zárt szótag) vizsgálata stb. — A kártyaterv is bővíthető. Esetleg több információ is hasznos lehet még. A továbbiakban helyes volna nagyobb anyagon elvégezni a vizsgálatokat. Ehhez azonban már elengedhetlenné válik a táblázógép alkalmazása.

Függelék

A dolgozatban szereplő nevek ábécé sorrendben:

1. Adwiga	1	
2. Affra	3	
3. Agnes	11	
4. Angnes	2	
5. Alheit	1	
6. Anna	75	Ebból Ann: 4
7. Appolonia	3	
8. Barbara	27	
9. Czimburga	1	
10. Dorothea	24	Ebból Torothea: 1
11. Elena	11	Ebból Helena: 5; Helen: 2
12. Elspet	56	Ebból Else: 2; Elizabeth: 2; Elzbet: 1; Elyzabeth: 1; Elisabett: 1; Elisabeth: 1; Elszbeth: 1; Elsbeth: 3; Elisabat: 1; Elisabet: 4; Elspeth: 5; Elzpeth: 1; Elsbet: 14; Elespet: 1
13. Hedwig	13	Ebból Hedvig: 1
14. Hündel	1	
15. Julian	3	
16. Kathrey	55	Ebból Kathre: 10; Kathrein: 5; Kathreyn: 1; Katerina: 1; Katharina: 1; Katherina: 17
17. Chlara	1	
18. Kristein	1	
19. Kristina	3	Ebból Cristina: 1
20. Kristan	2	Ebból Kristann: 1
21. Kvndlein	1	
22. Kunigund	9	Ebból Kunegunda: 2; Kunegund: 3; Künigund: 2; Kunigunda: 1
23. Magdalena	17	Ebból Magdalen: 3; Magdalenn: 1
24. Maret	2	
25. Margaretha	45	Ebból Margreth: 13; Margareth: 2; Margredt: 1; Margrett: 1; Margretth: 1; Margareta: 1; Margaret: 3; Margret: 10
26. Maria	1	
27. Martha	3	Ebból Marta: 1
28. Susanna	3	
29. Vrsel	1	
30. Vrsula	5	
31. Walpurga	4	Ebból Walpurg: 2; Baldburg: 1; Waldpurga: 1
Összesen:	373	

BERÉNYI ZSUZSANNA ÁGNES

The Role of Holerith — Cards in Onomatology

This paper deals with the possibilities of using Holerith cards in examining personal names. The plan of cards has been constructed for names found by me in mediaeval material. The specifically prepared cards have been arranged from one to four points of view and analyse the charts showing our data. (Origin, alphabetical order, frequency and length of names, number and types of syllables, letters, social position of persons, period of the century, etc.)

This method of research proved to be very useful especially in organizing our material, in reducing the possibilities of mistakes, in the swiftness and economy of our work.

ZSUZSANNA ÁGNES BERÉNYI

7. táblázat

Össz.	42/0-ből 43 szerint	42/1-ből 43 szerint	42/2-ből 43 szerint	42/3-ből 43 szerint
	Ö. 0 123456789	Ö.0123456789	Ö.0123456789	Ö. 01234
25/1 41/1 13	— —	3 -12	—	10 10
41/2 5	— —	—	5 5	—
41/3	— —	—	—	—
151 133	126 12221—1—	5 —1—11—2	2 —11—	— —
25/2 41/1	— —	—	—	—
41/2	— —	—	—	—
41/3 5 5	5 5	—	—	—
25/3 41/1 20	— —	2 —2	—	1818
41/2 4	— —	2 —1—	2 2	—
41/3	— —	—	—	—
217 193	182 17322—11—3	5 1—1—1—3	4 -1—1—1—1	2 —2
Össz. 373	313 30043—12—3	17 1242—21—5	13 71—21—1—1	30 28—2

8. táblázat

Össz.	42/0-ből 43 szerint	42/1-ből 43 szerint	42/2-ből 43 szerint	42/3-ből 43 szerint
23/1 41/1 — 41/2 — 41/3 4 4	Ö. 0123456789 — — 4 4	Ö.0123456789 — — —	Ö.0123456789 — — —	Ö.01234 — — —
23/2 41/1 9 41/2 5 41/3 203 189	3 -12 — 181 17422—12—	— 2 -1-1— 3 —1-2	— 3 3— 3 -1-11—	6 6 — 2 —2
23/3 41/1 8 41/2 2 41/3 73 63	— — 60 58 2	2 -2— — 3 —1-11—	— 2 2— —	6 6— — —
23/4 41/1 16 41/2 2 41/3 90 72	— — 66 6221—1	— — 3 —3	— 2 2 3 —1-1-1	16 16— — —
23/5 41/1 — 41/2 — 41/3 3 3	— — 2 2	— — 1 1	— — —	— — —
Össz. 373	316 30055—12-3	14 1122—21-5	13 71—21-1-1	30 28—2

9. táblázat

Össz.	42/0-ből 43 szerint	42/1-ből 43 szerint	42/2-ből 43 szerint	42/3-ből 43 szerint
Össz.	Ö. 0123456789	Ö. 0123456789	Ö. 0123456789	Ö. 01234
24/10 41/1 6	—	—	—	6 6
41/2 1	—	—	1 1	—
12 41/3 5	5 5	—	—	—
24/3 41/1 41/2 4	— — 4 4	— — —	— — —	— — —
24/4 41/1 7	—	1 -1	—	6 6
41/2 2	—	—	2 2	—
73 41/3 64	63 6021	1 -1	—	—
24/5 41/1 1	—	—	—	1 1
41/2 2	—	—	2 2	—
25 41/3 22	21 21	—	1 -1	—
24/6 41/1 3	—	2 -11	—	1 1
41/2 3	—	2 -1-1	1 1	—
54 41/3 48	46 45-1	1 -1	—	1 -1
24/7 41/1 6	—	1 -1	—	5 5
41/2 1	—	—	1 1	—
96 41/3 89	81 7611-12	4 -1-11-1	3 -1-11	1 -1
24/8 41/1 2	—	1 -1	—	1 1
41/2 52	—	—	—	—
41/3 50	49 48-1	1 -1	—	—
24/9 41/1 8	—	—	—	8 8
41/2 57	—	—	—	—
41/3 49	44 4111-1	3 1-2	2 -1-1	—
Össz.: 373	313 30043-12-3	17 1242-21-5	13 71-21-1-1	30 28-2